Załącznik do Zarządzenia Nr 15/2018
Dyrektora SOSW w Pelplinie z dnia 31 sierpnia 2018 r. w sprawie
Zasad organizowania zajęć/ wycieczek szkolnych
Przez Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy
w Pelplinie poza terenem placówki

Zasady organizowania zajęć/wycieczek szkolnych przez Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy w Pelplinie poza terenem placówki

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. art. 47 ust. 1 pkt 8. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, 1000).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 25 maja 2018 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz.U z dnia 1 czerwca 2018 r poz. 1055)
- Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1260, 1926, z 2018 r. poz. 79, 106, 138, 317, 650, 957, 1099, 1356).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69, Dz.U. 2011 nr161 poz.968, Dz.U. 2010 nr 215 poz.1408, Dz. U. 2009 nr139 poz.1130).
- Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1482.)

I. Formy i cele

1. Placówka może organizować różnorodne formy krajoznawstwa i turystyki.
2. Placówka może współdziałać ze stowarzyszeniami i innymi podmiotami, których przedmiotem działalności jest krajoznawstwo i turystyka.
3. **Organizowanie przez placówkę krajoznawstwa i turystyki ma na celu w szczególności:**

1) Poznawanie kraju, jego środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii;
2) Poznawanie kultury i języka innych państw;
3) Poszerzanie wiedzy z różnych dziedzin życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego;
4) Wspomaganie rodziny i szkoły w procesie wychowania;
5) Upowszechnianie wśród uczniów zasad ochrony środowiska naturalnego oraz wiedzy o składnikach i funkcjonowaniu rodzimego środowiska przyrodniczego, a także umiejętności korzystania z zasobów przyrody;
6) Upowszechnianie zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej oraz podnoszenie sprawności fizycznej;
7) Poprawę stanu zdrowia uczniów pochodzących z terenów zagrożonych ekologicznie;

8) Przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym, w szczególności w ramach profilaktyki uniwersalnej;
9) Poznawanie zasad bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach.

4. Krajoznawstwo i turystyka są organizowane w trakcie roku szkolnego, w szczególności w ramach odpowiednio zajęć dydaktyczno-wychowawczych lub opiekuńczych, z wyjątkiem okresu ferii letnich i zimowych oraz wiosennej i zimowej przerwy świątecznej.
5. **Organizowanie krajoznawstwa i turystyki odbywa się w następujących formach**:

1) Wycieczek przedmiotowych - inicjowanych i realizowanych przez nauczycieli w celu uzupełnienia programu nauczania w ramach jednego lub kilku przedmiotów,
2) Wycieczek krajoznawczo-turystycznych o charakterze interdyscyplinarnym, w których udział nie wymaga od uczniów przygotowania kondycyjnego i umiejętności posługiwania się specjalistycznym sprzętem, organizowanych w celu nabywania wiedzy o otaczającym środowisku i umiejętności zastosowania tej wiedzy w praktyce,
3) Specjalistycznych wycieczek krajoznawczo-turystycznych, w których udział wymaga od uczniów przygotowania kondycyjnego, sprawnościowego i umiejętności posługiwania się specjalistycznym sprzętem, a program wycieczki przewiduje intensywną aktywność turystyczną, fizyczną lub długodystansowość na szlakach turystycznych

6. Wycieczki mogą być organizowane w kraju lub za granicą.

II. Ogólne zasady organizacji

7. Organizację i program wycieczki dostosowuje się do wieku, zainteresowań i potrzeb uczniów, ich stanu zdrowia, kondycji, sprawności fizycznej i umiejętności.
8. Zgodę na zorganizowanie wycieczki wyraża dyrektor, zatwierdzając kartę wycieczki, załącznik nr 1.
9. Do karty wycieczki dołącza się listę uczniów biorących udział w wycieczce, zawierającą imię i nazwisko ucznia oraz telefon rodzica lub rodziców ucznia/ prawnych opiekunów ucznia. Listę uczniów podpisuje dyrektor szkoły, załącznik nr 2.
10. W przypadku wycieczki organizowanej za granicą:

1) Dyrektor jest obowiązany poinformować organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny o organizowaniu takiej wycieczki, przekazując kartę wycieczki, dyrektor nie przekazuje listy uczniów;
2) Placówka ma obowiązek zawrzeć umowę ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia na rzecz osób biorących udział w wycieczce, o ile obowiązek zawarcia takiej umowy nie wynika z odrębnych przepisów;
3) Kierownik wycieczki lub co najmniej jeden opiekun wycieczki zna język obcy na poziomie umożliwiającym porozumiewanie się w krajach tranzytowych i kraju docelowym.

11. Zgoda rodziców na udział w wycieczce ucznia niepełnoletniego jest wyrażana w formie pisemnej, załącznik nr 4.
12. Uczniowie, którzy nie uczestniczą w wycieczce organizowanej w dniach zajęć szkolnych mają obowiązek brać udział w zajęciach z oddziałem wskazanym przez

wicedyrektora. Listę tych uczniów kierownik wycieczki dołącza do odpowiedniego dziennika lekcyjnego. Wzór listy stanowi załącznik nr 3.

13. O zaistniałym wypadku, zaginięciu osoby oraz o innych zdarzeniach nadzwyczajnych mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo osób bezzwłocznie informuje się odpowiednie służby ratownicze i dyrektora.

III. Kierownik i opiekunowie wycieczki

14. Za bezpieczeństwo uczniów podczas wycieczek odpowiedzialność ponoszą wyznaczeni przez dyrektora kierownik i opiekunowie.
15. Dyrektor wyznacza kierownika i opiekunów wycieczki spośród pracowników pedagogicznych szkoły.
16. W zależności od celu i programu wycieczki opiekunem wycieczki może być także osoba niebędąca pracownikiem pedagogicznym szkoły, wyznaczona przez dyrektora szkoły.
17. W przypadku specjalistycznej wycieczki krajoznawczo-turystycznej, kierownik i opiekunowie wycieczki są obowiązani posiadać udokumentowane przygotowanie zapewniające bezpieczną realizację programu wycieczki.

18. <u>Kierownik wycieczki:</u>

1) Opracowuje program i regulamin wycieczki;
2) Zapoznaje uczniów, rodziców i opiekunów wycieczki z programem i regulaminem wycieczki oraz informuje ich o celu i trasie wycieczki;
3) Zapewnia warunki do pełnej realizacji programu wycieczki i przestrzegania jej regulaminu oraz sprawuje nadzór w tym zakresie;
4) Zapoznaje uczniów i opiekunów wycieczki z zasadami bezpieczeństwa oraz zapewnia warunki do ich przestrzegania;
5) Określa zadania opiekunów wycieczki w zakresie realizacji programu wycieczki oraz zapewnienia opieki i bezpieczeństwa uczniom;
6) Nadzoruje zaopatrzenie uczniów i opiekunów wycieczki w odpowiedni sprzęt, wyposażenie oraz apteczkę pierwszej pomocy;
7) Organizuje i nadzoruje transport, wyżywienie i noclegi dla uczniów i opiekunów wycieczki;
8) Dokonuje podziału zadań wśród uczniów;
9) Dysponuje środkami finansowymi przeznaczonymi na organizację wycieczki;
10) Dokonuje podsumowania, oceny i rozliczenia finansowego wycieczki po jej zakończeniu i informuje o tym dyrektora i rodziców, w formie pisemnej (załącznik nr 6) na zebraniach z rodzicami.

19. <u>Opiekun wycieczki:</u>

1) Sprawuje opiekę nad powierzonymi mu uczniami;
2) Współdziała z kierownikiem wycieczki w zakresie realizacji programu wycieczki i przestrzegania jej regulaminu;

3) Sprawuje nadzór nad przestrzeganiem regulaminu wycieczki przez uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa;
4) Nadzoruje wykonywanie zadań przydzielonych uczniom;
5) Wykonuje inne zadania zlecone przez kierownika wycieczki.

20. Dyrektor może wyrazić zgodę na łączenie funkcji kierownika i opiekuna wycieczki.

IV. Obowiązki uczestników wycieczki

21. Na wycieczce obowiązują zapisy Statutu Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Pelplinie.
22. Uczestnik wycieczki jest zobowiązany:

1) Przybyć na miejsce zbiórki o wyznaczonej godzinie;
2) Zabierać ważną legitymację uczniowską;
3) Poinformować opiekuna wycieczki o ewentualnym złym samopoczuciu;
4) Wykonywać polecenia kierownika, opiekunów, pilota, przewodnika;
5) Nie oddalać się od grupy bez wyraźnego zezwolenia kierownika lub opiekuna wycieczki;
6) W środkach transportu zajęć miejsce wyznaczone przez opiekuna wycieczki;
7) W czasie jazdy nie spacerować, nie stawać na siedzeniu, nie wychylać się przez okno;
8) Nie zaśmiecać pojazdu;
9) Korzystać z urządzeń technicznych zgodnie z ich przeznaczeniem;
10) Dbać o higienę i schludny wygląd;
11) Nie oddalać się z miejsca zakwaterowania bez zgody opiekuna;
12) W czasie przebywania w schroniskach i innych obiektach noclegowych przestrzegać postanowień i regulaminów tych obiektów;
13) Zachować się zgodnie z ogólnymi zasadami dobrego wychowania i kultury;
14) Przestrzegać zakazu palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania narkotyków oraz innych środków odurzających;

23. Za złamanie jakiegokolwiek postanowienia regulaminu uczestnik może zostać ukarany w sposób przewidziany w Statucie Ośrodka, odwozem do placówki lub odbiorem przez rodzica / opiekuna prawnego.

V. Szczególne warunki organizacji wycieczki/wyjść poza teren placówki.

24. <u>Warunki organizacji zajęć poza terenem placówki:</u>

1) Wyjścia uczniów z opiekunem poza teren placówki w czasie zajęć obowiązkowych lub pozalekcyjnych należy odnotować w rejestrze wyjść grupowych uczniów (data, miejsce wyjścia/zbiórki, godz. wyjścia, cel/program wyjścia, miejsce powrotu, godz. powrotu, opiekun/opiekunowie, liczba uczniów, uwagi, podpisy opiekunów, podpis dyrektora/ wicedyrektora szkoły);
2) Wyjścia uczniów w czasie podawania posiłków muszą być uzgodnione z intendentem/ kierownikiem gospodarczym;
3) Opiekę nad uczniami podczas zajęć poza terenem placówki sprawuje nauczyciel, który prowadzi dane zajęcia;

4) Wyjście pomocy nauczyciela w celu sprawowania opieki nad uczniami w czasie zajęć poza terenem placówki wymaga uzgodnienia z wicedyrektorem.

25. Warunki organizacji wycieczki autokarowej:
1) Stan techniczny pojazdu, a także przygotowanie kierowców powinny być sprawdzone przez policję;
2) Łączna liczba uczniów, opiekunów, kierownika, pilota wycieczki nie może przekroczyć liczby miejsc w pojeździe;
3) Przejście w pojeździe musi być wolne, nie mogą znajdować się tam dodatkowe miejsca do siedzenia;
4) Kierowca musi mieć kwalifikacje kierowcy zawodowego oraz potwierdzenie sprawności technicznej pojazdu;
5) Kierowca może prowadzić pojazd maksimum 8 godzin dziennie z jedną przerwą obowiązkową w wymiarze 45 minut po 4 godzinach jazdy;
6) Pojazd musi być oznakowany napisem „Przewóz dzieci".

26. Warunki organizacji wycieczek rowerowych:
1) Wszyscy niepełnoletni uczestnicy od 10 roku życia muszą posiadać kartę rowerową lub motorowerową, (o ile wyjazd odbywać się będzie po drogach publicznych) i sprawny technicznie rower;
2) Na udział ucznia w wyjeździe rowerowym po drogach publicznych wymagana jest zgoda rodzica;
3) Opiekun wycieczki powinien posiadać apteczkę pierwszej pomocy oraz zapasowe dętki, wentyle, pompkę;
4) Jeden opiekun otwiera kolumnę rowerzystów, drugi zamyka;
5) Za prowadzącym wycieczkę jadą najsłabsi w grupie, następnie pozostali uczniowie;
6) Odstęp pomiędzy jadącymi powinien wynosić do 5 metrów;
7) W kolumnie nie może jechać więcej niż 15 rowerów;
8) Kolumny powinny być oznakowane z przodu i z tyłu;
9) Należy zachować odpowiedni odstęp, co najmniej 200 metrów pomiędzy kolumnami w celu wyprzedzania kolumn przez samochody;
10) Rowerzyści w kolumnach poruszają się zgodnie z przepisami ruchu drogowego;
11) Rowerzyści jadą jeden za drugim, jak najbliżej prawej krawędzi drogi, dopuszcza się jazdę na jezdni dwóch rowerów, obok siebie, jeżeli nie utrudnia to poruszania się innym uczestnikom ruchu lub w inny sposób nie zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego;
12) Uczestnicy powinni posiadać odpowiedni ubiór i kask ochronny;
13) W lesie należy poruszać się po oznakowanych szlakach turystycznych;
14) Wycieczki rowerowe nie powinny być organizowane po zmierzchu;
15) W wyjątkowych sytuacjach, konieczności powrotu do miejsca docelowego po zmierzchu wszyscy uczniowie muszą mieć kamizelki odblaskowe;

27. Warunki bezpieczeństwa osób przebywających nad wodą:

1) Uczestników zaznajamia się z zasadami bezpiecznego przebywania nad wodą, zasadami korzystania z danego terenu, obiektu lub urządzenia, znakami nakazu i zakazu;
2) Plany aktywności dostosowuje się do umiejętności uczestników oraz aktualnych warunków atmosferycznych;
3) Osoby pozostające pod opieką opiekuna mogą pływać oraz kąpać się tylko w obrębie "kąpielisk" i "pływalni";
4) Nauka pływania może odbywać się tylko w miejscach specjalnie do tego celu wyznaczonych i przystosowanych (kąpielisko strzeżone);
5) Uczącym się pływać i kąpiącym się zapewnia się stały nadzór ratownika lub ratowników i ustawiczny nadzór opiekuna lub opiekunów ze strony placówki;
6) Kajaki i łodzie, z których korzystają uczestnicy wycieczek wyposaża się w sprzęt ratunkowy odpowiedni do ilości uczestników;
7) Bezwzględnie na środkach pływających uczeń musi być ubrany w kamizelkę ratunkową;
8) Uczniów należy przeszkolić pod kątem umiejętności posługiwania się sprzętem pływającym i ratunkowym;
9) Użytkuje się wyłącznie sprawny technicznie sprzęt, zgodnie z jego przeznaczeniem i w sposób odpowiedni do rodzaju podejmowanej aktywności;
10) Ze sprzętu pływającego korzystają jedynie osoby przeszkolone w zakresie jego obsługi oraz posługiwania się wyposażeniem ratunkowym;
11) Niedopuszczalne jest używanie łodzi i kajaków podczas silnych wiatrów i burzy;
12) Niedopuszczalne jest urządzanie ślizgawek i lodowisk na rzekach, stawach, jeziorach i innych zbiornikach wodnych.

28. Warunki bezpieczeństwa osób przebywających w górach:

1) Organizowane przez szkołę wycieczki piesze lub narciarskie na terenach górskich, na obszarach parków narodowych i rezerwatów przyrody oraz leżących powyżej 1000 m n.p.m., mogą prowadzić tylko osoby uprawnione – przewodnicy turystyki górskiej posiadający uprawnienia przewodnika turystyki górskiej i narciarstwa PTTK;
2) Przestrzeganie przepisów i zaleceń PTTK, GOPR, TOPR i innych dotyczących turystyki górskiej.

VI. Dokumentowanie wycieczki.

30. Wymagana dokumentacja:

1) Karta wycieczki, załącznik nr 1;
2) Lista uczestników wycieczki, załącznik nr 2;
3) Lista uczniów niebiorących udziału w wycieczce, załącznik nr 3;
4) Pisemna zgoda rodziców/opiekunów prawnych uczestników wycieczki, załącznik nr 4
5) Regulamin wycieczki wraz z podpisem uczniów lub adnotacją, że uczniowie zostali zapoznani z regulaminem;
6) Dokument potwierdzający ubezpieczenie uczestników wycieczki zagranicznej;

7) Prośba rodziców o zatrzymanie pojazdu we wskazanym miejscu, jeśli uczeń wysiada/wsiada z pojazdu przed miejscem docelowym, załącznik nr 5;
8) Karta obiektu stanowiącego bazę noclegową (w przypadku tzw. zielonej/białej szkoły).

31. Oryginały karty wycieczki jednodniowej i listy uczestników przedstawia się wicedyrektorowi **najpóźniej trzy dni** przed planowanym wyjazdem, a w przypadku wycieczki trwającej dłużej niż jeden dzień w terminie dwóch tygodni przed planowaną wycieczką. W przypadku wycieczki zagranicznej dokumentację wycieczki przedstawia się dyrektorowi najpóźniej **w terminie 30 dni** przed planowanym wyjazdem.